

længere Narrække for ikke at overbebyrde Statskassen og for heller ikke at fornykke de ikke meget gode Arbejdsforhold paa Landet, hvinder denne Mundfuld meget betydelig ind. — Der er i selve Forslaget en Paragraf, jeg fuldstændig sympatiserer med, det er § 3, som gaar ud paa, at disse private Baner herefter ikke maa belastes med Gæld. Ganste vist derved bliver det Bidrag, som fordres af de private og Kommunerne, adskilligt større; men paa den anden Side bliver det Tilskud, man faar fra Statskassen, ogsaa betydelig større, og jeg nærer ingen Tvivl om, at det vil have til Følge, at hele Baneanlægget vil komme til at hvile paa solid og paalidelig Grund. — Hvis jeg nu skulde optræde som særlig Fortaler for nogen Bane, ville de Herrer nok kunne tænke sig, hvilken jeg nærmest vilde tale for. Jeg skal imidlertid ikke gaa ind paa Enkelthederne af disse Baner. Jeg nærer, som udtalt af flere ærede Medlemmer, Formodning om, at dette Lovforslag vil blive henvist til Udbalg, og at Sagen da nærmere vil blive drøftet. Jeg anbefaler kun i det hele og store de Tanker, som ligge i dette Lovforslag, paa det bedste til det høje Tings Velvilje. — Jeg skal endnu kun udtale den Bemærkning, at jeg ligesom andre ærede Medlemmer sabner en Laaneparagraf paa Lovforslaget, uden hvilken jeg ikke kan se, at Sagen kan føres igennem.

Jeg har dog endnu en Slutningsbemærkning, idet jeg kommer tilbage til den Udtalelse af det ærede 1ste Medlem fra 9de Kredts, at vi have Jærnbaner nok, og at vi burde pausere. Saa vidt jeg forstod det ærede Medlem, udtalte han sig saaledes, fordi der forestod almennyttige Foretagender af gennemgribende Betydning, og, saa vidt jeg forstod ham, henvisse han navnlig til den forestaaende Ordning af de store Jærnbaneforhold her tæt ved Kjøbenhavn. Jeg skal være den sidste til at underkende Betydningen og Berettigelsen af, at de store Jærnbaneforhold ved Kjøbenhavn blive omordnede; men jeg skulde meget beklage, om alle de Tanker, som dette Lovforslag indeholder, skulde saa decideret stubbes til Side, som det ærede Medlem vilde gøre i Gaar, for Realisationen af de store Forslag, der er Tale om, da man dog maa sige, at disse Forslag — og jeg er overbevist om, at mange ville slutte sig til mig, naar jeg siger dette — ere af en noget tvivlsom Fordel for den Provins, hvortil det ærede Medlem og jeg høre.

Caspersen: Jeg skal ikke komme videre ind paa dette Lovforslag i dets Almindelighed. Jeg er ganste enig med den højtærede Formand i, at Lovforslaget er,

som den ærede Formand sagde, sendt herop fra Folketinget saa godt, som det andet Ting har været i Stand til at gøre det. Det tror jeg; og det er netop Sagen, at det andet Ting ikke er i Stand til at sende det bedre herop. Det bliver først gjort færdig længere hen; det gaar med det ligesom med saa mange andre af disse Lovforslag, vi have haft i de senere Aar, at først naar vi nærme os Paastefesten, ere Tingene i Stand til at gøre dem færdige. Naar jeg har lyst til at komme lidt ind paa Lovforslaget, er det kun for at je paa det rent finansielt, og deri er jeg enig med en æret Taler, at jeg anser det for tvivlsomt, om dette Lovforslag rent økonomisk set er heldigt. Det stiller sig for mig saaledes, at hele Landets pekuniære Stilling og hele Statskassens, om jeg saa maa sige, Mangel paa Penge gør, at man maa tage i Betragtning, hvorvidt dette Lovforslag økonomisk set er heldigt eller ej. Flere ærede Medlemmer have været inde derpaa. Jeg tror, det særlig var det ærede Medlem for 11te Kredts (Th. Nielsen), der i Gaar talte om Udgifterne til Jærnbaneanlæg paa dette Lovforslag i Forhold til, hvad vi have udgivet tidligere. Noget har det ærede Medlem vistnok Ret. Men det ærede Medlem glemmer, at vi tidligere være meget bedre situerede, end vi ere nu. Vi være meget bedre situerede, fordi vi havde de mange Millioner i Statskassen; nu sige de lærde, at der skal være Smalhans. Vi være meget bedre situerede med Hensyn til Beboernes pekuniære Stilling; men nu høre vi Klager baade fra den ene Side og fra den anden Side om hvor trykket Landbruget sidder i det. Det er derigennem, at jeg kommer til at tvivle, det er rigtigt, at vi tage en saadan stor Mundfuld Jærnbaner, hvoraf maaste to eller højest tre kunne komme til at betale sig. Jeg er naturligvis ikke blind for, at man ikke altid maa stille Forrentningen af en Bane som Betingelse for, at den bliver bygget; det er langt fra; jeg ser godt den indirekte Betydning, en Jærnbane kan have for en Egn's Opkomst; men, naar det drejer sig om saa mange Jærnbaner som her, og naar vi ere slet situerede i pekuniær Henseende, mener jeg, at der bør tages Hæb i Sejlene. Det forekommer mig, at vi ved hele denne Jærnbanebygning, ikke alene den, som er omtalt i dette Lovforslag, men ogsaa ved den, som er omtalt i de andre Lovforslag, som senere ville komme herop, nemlig om Kjøbenhavns Jærnbanegaard og Ringe-Nyborg-Banen o. s. v., komme til temmelig store Udgifter, skønt vi ere fattige i alt Fald er Statskassen det. — Jeg vil til den ærede sidste Taler, det ærede 1ste Medlem